Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar
Ja

Onze referentie
2024-0000961957

Datum
16 december 2024

Opgesteld door
[redacted]

Samengewerkt met
J&V

Bijlage(n)
1

Aan MBZK
Van CZW

nota

Beslisnota Kamerbrief met kabinetsreactie rapport NOvA

Aanleiding
De Vaste Kamercommissie van Binnenlandse Zaken heeft u op 10 oktober gevraagd om een schriftelijke kabinetsreactie op het rapport Rechtsstatelijke toets regeerprogramma 2024 van de Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA) over het regeerprogramma. Tijdens de behandeling van de begroting Binnenlandse Zaken op 10 oktober heeft u mondeling een eerste reactie gegeven en toegezegd later een schriftelijke reactie te sturen aan de Kamer. Bijgaande brief, die 20 december in de MR is geagendeerd, strekt daartoe.

Geadviseerd besluit
Onder voorbehoud van akkoord van de MR op 20 december ondertekenen van de brief en verzenden aan de Tweede Kamer.

Kern
- De schriftelijke reactie komt overeen met hetgeen u tijdens de tweede termijn van de begrotingsbehandeling heeft uitgesproken en mede ondertekend door MJenV en StasRB.
- De brief bevat de notie dat het altijd goed is dat organisaties het kabinet scherp houden, zoals nu bij de uitvoering van het regeerprogramma.
- Daarbij geeft u aan dat de bevindingen meegenomen zullen worden bij de precieze uitwerking van de plannen uit het regeerprogramma.
- Ook wijst u erop dat in het regeerprogramma is opgenomen dat bij de uitwerking van dit regeerprogramma scherp wordt getoetst op verenigbaarheid met de Grondwet, het Europese en internationale recht en beginselen.
- U geeft tot slot aan dat het kabinet elkaar aanspreekt op het rechtsstatelijk gehalte van de uitwerking van het regeerprogramma. De rechtsstaat bewaken en beschermen is een samenspel waarbij wij allemaal een taak en verantwoordelijkheid hebben.

Toelichting
Samenvatting van het rapport:
- De NOvA heeft een externe commissie de opdracht gegeven om onafhankelijk een rapport op te stellen over het rechtsstatelijke gehalte van het regeerprogramma. De commissie heeft zich, naar eigen zeggen, beperkt tot een basale juridische toets.

- In het rapport wordt het begrip rechtsstaat gedefinieerd en wordt het toetsingskader beschreven. Aan de hand van het toetsingskader zijn de plannen benoemd in regeerprogramma per hoofdstuk geanalyseerd.
- De plannen worden gekwalificeerd aan de hand van drie categorieën, namelijk groen (plannen die de rechtsstaat kunnen verbeteren), geel (plannen die een risico vormen voor de rechtsstaat) en rood (plannen die in strijd zijn met beginselen van de rechtsstatelijkheid)
- De commissie oordeelt positief over de kabinetsplannen om een vergisrecht te introduceren, het opheffen van het constitutionele toetsingsverbod door de rechter en de verzelfstandiging van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.
- De commissie is onder meer kritisch over de asiel- en migratieparagraaf.
- De analyse levert het volgende beeld op:
    - Aantal maatregelen in categorie groen: 6 (betreft de volgende BZK-onderwerpen: afschaffen toetsingsverbod, verzelfstandiging ABRvS, opvolging commissie-Fokkens inzake vervolging en berechting Kamerleden en bewindspersonen wegens ambtsdelicten);
    - Aantal maatregelen in categorie geel: 28 (betreft BZK-onderwerp instelling constitutioneel hof);
    - Aantal maatregelen in categorie rood: 9 (geen BZK-onderwerpen).
- De commissie merkt op dat het regeerprogramma veelbelovende onderdelen bevat die bij nadere uitwerking mogelijk ook een groene kwalificatie verdienen, maar die in dit stadium niet concreet genoeg zijn om te toetsen.

Politieke context
Op 10 oktober 2024 hebben de leden Van Nispen, Chakor, Sneller en Bikker tijdens de procedurevergadering van de VKC Binnenlandse Zaken verzocht om een schriftelijke kabinetsreactie.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Motivering
In de openbaar gemaakte versie van deze nota zijn alle persoonsgegevens van ambtenaren geanonimiseerd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief kabinetsreactie rapport Nederlandse Orde van Advocaten	